De Dankdagbelijdenis van Jacob en Ezau

Lezen: Genesis 33 vers 1-11
Tekst: Genesis 33 vers 9-11

Zingen:
Psalm 116: 1, 11
Psalm 119: 29
Psalm 146: 2, 3, 4
Psalm 144: 7
Psalm 48: 6

Geliefde gemeente, deze middag komen wij in aanraking met Jacob en Ezau, de bekende tweeling van Izak en Rebekka. Nadat ze elkaar twintig jaren niet hebben gezien, vindt er een ontmoeting plaats. Tijdens deze ontmoeting spreken ze met elkaar onder andere over de gaven die zij hebben ontvangen in de afgelopen jaren dat ze elkaar niet hebben gezien. Zowel Ezau als Jacob geeft daarvan een getuigenis. Ezau zegt: *Ik heb veel*, en Jacob zegt: *Ik heb alles*. Twee getuigenissen die heel veel op elkaar lijken. Als we de oude Engelse King James Bijbel erbij zouden pakken en we kijken naar wat er staat in vers 9 en 11, dan lezen wij daar hetzelfde: *I have enough*, dat betekent: ik heb genoeg. Toch laat de grondtekst ons heel duidelijk zien dat er een onderscheid is tussen wat Ezau zegt en wat Jacob zegt. De een zegt: *Ik heb veel*, en de ander zegt: *Ik heb alles*. Wat is nou het verschil tussen deze twee kleine woordjes, veel of alles? Dat gaan we deze middag naspeuren in onze tekst, opdat we deze middag ook heel persoonlijk, voor Gods aangezicht, eerlijk gaan belijden wat onze belijdenis is, ons dankdaggetuigenis. Of u zegt: *Ik heb veel*, of u zegt: *Ik heb alles*. En daarbij de vraag: waaraan heb je dan genoeg?

Laten we zo biddend gaan luisteren naar dit deel van Gods Woord. We schrijven als thema boven de prediking: ***De Dankdagbelijdenis van Jacob en Ezau*.**

1. In de eerste plaats: Ezau zegt: *Ik heb veel*, en hij mist alles.
2. In de tweede plaats: Jacob zegt: *Ik heb alles*, en hij mist niets.

Wie bent u? Wie ben jij vanmiddag? Of u gaat straks naar huis en u zegt: *Ik heb veel*, of u gaat straks naar huis en u zegt: *Ik heb alles*.

1. Ezau zegt: Ik heb veel, maar hij mist alles

Ja, er is een groot wonder gebeurd in het leven van Izak en Rebekka. Door Gods voorzienigheid hebben ze elkaar gevonden. Er is een intense liefde ontstaan tussen deze man en deze vrouw. Ze mochten samen in het huwelijk treden, maar al heel snel kwam er een smart openbaar in hun huwelijksleven: ze konden geen kinderen krijgen, dachten ze. Twintig jaar lang hebben ze moeten wachten op de kinderzegen. Het staat er zo schoon in Gods Woord dat dit een gebedszaak was van Izak in de nabijheid, in de tegenwoordigheid, van zijn vrouw Rebekka. En op Gods tijd heeft de Heere hun gebeden willen verhoren en is daar die tweeling geboren.

Totaal verschillende kinderen. Het kwam direct na de geboorte al openbaar in hoe die twee baby's eruitzagen. Maar nadat ze groter werden en opgroeiden, werd het verschil steeds duidelijker tussen Jacob en Ezau. Het was niet alleen aan de buitenkant van deze twee jongens te zien, maar ook innerlijk, in hun hart, waren ze zo totaal anders. Ja, allebei deze jongens werden opgevoed in de vreze des Heeren. Allebei kregen ze van hun godvrezende ouders onderwijs over de Heere en

Zijn dienst. Maar Ezau wilde er ten diepste niets van weten. Dat onderwijs heeft de Heere in het leven van Jacob echter genadiglijk willen zegenen. Zo kwam steeds meer en meer het verschil tussen deze twee mannen openbaar. Ze groeiden als het ware helemaal uit elkaar. Er kwam als het ware een scheiding, ja, tot het moment dat Ezau het eerstgeboorterecht verkocht voor een schotel linzensoep. En Jacob, in de weg van leugen en bedrog, de eerstgeboortezegen van zijn vader ontvangen heeft.

Toen Jacob deze zegen ontvangen had en weer wegging, kwam Ezau terug van de jacht om het wildbraad dat vader Izak zo graag wilde aan hem te geven, om daarna die grote zegen te ontvangen. Tot zijn grote schrik hoorde hij dat de grote zegen aan Jacob gegeven was en dat er voor Ezau geen zegen was. Wat gebeurde er toen met Ezau? We kunnen het lezen in hoofdstuk 27 vers 41: *En Ezau haatte Jacob om die zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, dan zal ik mijn broeder Jacob doden*. Zo liep Ezau rond met moordplannen. Toen Jacob erachter kwam, bleef er maar één ding voor die jongen over: vluchten. Toen is hij bij zijn oom Laban terechtgekomen in Mesopotamië. En inderdaad, hij is daar twintig jaren geweest. Al die tijd hoorde hij niets van Ezau en wist hij niets meer van zijn broer.

Maar hoe is het ondertussen verder gegaan met deze twee jongens? Laten we eerst eens op Ezau letten. We gaan even terug naar het tentenkamp van Izak. Jacob is net vertrokken. Hij heeft de grote zegen van zijn vader ontvangen. En daar komt Ezau binnen. Hij komt erachter en begon te schreeuwen. Hij heeft het uitgeschreeuwd: *Hebt gij maar deze ene zegen, mijn vader? Zegen mij ook, mij, mijn vader!* Nee, Izak kon de grote zegen aan Ezau niet meer geven. Die had Jacob ontvangen. En toch heeft Izak zijn zoon Ezau mogen zegenen. Wat heeft vader Izak tegen Ezau gezegd? *Zie, de vettigheden der aarde zullen uw woning zijn, en van den dauw des hemels van boven af.* Dus Ezau heeft ook een zegen van de Heere ontvangen. Ook dat heeft plaatsgevonden. Dan zie u, gemeente, dat zelfs in het leven van een onbekeerde zoon de Heere met beloften kan komen die Hij vervult. Want dat woord, die beloften die Ezau van zijn vader Izak ontving, is wel vervuld geworden. Hij kreeg een uitwendige verbondszegen. En daarom kon Ezau met recht zeggen, toen hij twintig jaar later zijn broer Jacob ontmoette: *Ik heb veel*.

Maar wat was eigenlijk concreet nu de aanleiding dat Ezau deze woorden tot zijn broer Jacob sprak? Laten we even teruggaan naar Jacob. Twintig jaren is hij bij zijn oom Laban geweest. Toen brak het moment aan dat de Heere hem bezocht. Want een wonder, zeg, als de Heere je bezoekt, je een bezoekje uit de hemel krijgt, en dat de Heere verder de weg gaat wijzen. Dat deed de Heere bij Jacob. Het was alsof de Heere zei: *Jacob, het is genoeg dat je hier twintig jaren geweest bent. Je moet weer terug naar het land waar je hoort. Je moet weer terug naar Kanaän*. En Jacob is gehoorzaam geweest aan de Heere. Hij is bij Laban weggetrokken. En als hij dan de grenzen van Kanaän nadert en hij komt ergens in de buurt van de landstreek waar de beek Jabbok doorheen stroomt, dan komt hem een bericht ter oren. Namelijk dat Ezau op weg is met 400 gewapende soldaten. Dan wordt Jacob bang, zeer bang. Want wat is het laatste wat Jacob van zijn broer Ezau gehoord heeft? Dat hij met die moordplannen liep en dat hij Jacob wilde doden. Nu denkt Jacob: Ezau moet op een of andere manier gehoord hebben dat ik aan het terugkeren ben. En dan komt hij zich alsnog wreken, omdat ik die eerstgeboortezegen gehad heb en hij niet.

Wat gaat Jacob dan doen? Twee dingen. Hij gaat bidden en hij gaat aan het werk. Hij brengt eerst alles wat hij heeft in veiligheid aan de ene kant van de Jabbok. Daarna keert hij terug naar de overkant in de eenzaamheid. Dan gaat hij zijn nood aan de Heere bekendmaken. Maar voordat hij zijn nood aan de Heere bekend gaat maken, voordat hij in de eenzaamheid terechtkomt, maakt hij nog een heel groot geschenk klaar. Dat zendt hij als het ware vooruit naar Ezau. En dat gaat hij aan

zijn broer geven. Nou, dat was niet niets, gemeente. In hoofdstuk 32 vers 14 en 15 kunnen we lezen wat een groot geschenk Jacob aan zijn broer Ezau gaat geven: tweehonderd geiten, twintig bokken, tweehonderd ooien, twintig rammen, dertig zogende kamelen met haar veulens, veertig koeien, tien varren, twintig ezelinnen en tien jonge ezels. Dat alles gaat Jacob aan Ezau schenken. Hij zendt het als het ware vooruit. Dan blijft Jacob achter. En daar in die eenzaamheid gebeurt wat – ik hoop dat je het kent in je leven – daar komt de Heere tot Jacob. Daar gaat de Heere worstelen met Jacob. En Jacob gaat worstelen met God. Waarom? Om de grote zegen. Ik kom daar straks heel even op terug. Nu wil ik even vast onderstrepen dat in een weg van grote strijd Jacob daadwerkelijk die grote zegen van de Heere ontvangen heeft. Wat is die grote zegen dan? Dat zijn zonden zijn vergeven. Dat hij kon zeggen: *Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest*.

O, toen hij deze grote zegen van de Heere ontving, kreeg hij tegelijkertijd vrijmoedigheid om Ezau tegemoet te reizen, aan wie hij al een groot geschenk vooruitgezonden had. Nu het goed gekomen is tussen God en mijn ziel, gelooft Jacob, gaat het ook goed komen tussen Ezau en mij. Daarom trekt hij de volgende morgen Ezau tegemoet. En wat een wonderlijke ontmoeting, gemeente. De moordplannen van Ezau zijn helemaal verdwenen. Als deze twee broeders elkaar ontmoeten, vallen ze elkaar in de armen. Ze wenen samen vanwege de blijdschap om elkaar na twintig jaren weer te mogen ontmoeten. En als ze elkaar hebben losgelaten, gaat Ezau een paar vragen stellen aan zijn broer Jacob. Eerst gaat hij een vraag stellen over alles wat daarachter Jacob te vinden is: zijn vrouwen, zijn kinderen. *Wie zijn deze bij u?*, zegt Ezau. Nou, zegt Jacob: dat zijn mijn vrouwen, dat zijn mijn kinderen, dat is mijn nageslacht wat ik van de Heere ontvangen heb. Dan komt er een volgende vraag. Ezau zegt: *En voor wie is al dit heir, dat ik ontmoet heb?* En daarmee doelt Ezau op dat grote geschenk wat Jacob vooruitgezonden heeft. Dan zegt Jacob: *Om genade te vinden in de ogen van mijn heer.* En als Jacob dat gezegd heeft, dan komen we bij die belijdenis van Ezau: *Ik heb veel*.

Wat zegt Ezau met deze belijdenis? Want op het eerste gezicht zegt Ezau iets heel moois. Ziet u dat ook? In die woordjes *Ik heb veel* is het alsof er een zekere dankbaarheid klinkt uit de mond van Ezau. En met dat woordje *veel* lijkt hij iets te zeggen: ik ben tevreden met dat vele wat ik heb. Die woorden ademen iets van dankbaarheid, tevredenheid. Laten we eerlijk zijn: kom je nou veel van zulke mensen tegen, die tevreden zijn, die dankbaar zijn? Wat hoor je soms geluiden van ontevredenheid, ondankbaarheid. Ontevredenheid over eten, over drinken, over kleding, gemopper over je werk, mopperen als het een paar dagen hard regent. Zelfs ontevredenheid over de prediking komt ook voor. Het valt mij wel eens op, als je zo hier en daar luistert, ook in de maatschappij, dat mensen die juist veel hebben, soms zeer ontevreden zijn. Hoe komt dat eigenlijk? Waar komt ontevredenheid nou uit op? Dan kom ik weer bij onze diepe val in het Paradijs, want ons hart is leeg geworden van God. En dat lege hart blijft altijd maar roepen om vervulling, maar het aardse kan dat lege hart niet vervullen. Daarom is er elke keer weer die ontevredenheid. En denk niet dat dat ook ons eigen hart voorbijgaat. Daarom is dankdag ook dikwijls een dag van schuld. Of is het met u anders? Wie heeft tussen biddag en dankdag nooit een keertje geklaagd? Nooit een keertje ontevreden geweest, over wat dan ook? Voel je het? We zijn ook niets waardig. En als je denkt dat het wel zo is, mag je het wel eens nakijken. Vraag dan maar om ontdekkende genade. Die ontevredenheid leeft ook in ons hart door, gemeente. We zijn net als die bloedzuiger waar Agur van spreekt in Spreuken 30. Hij heeft twee dochters: *Geef, geef.* Altijd maar weer, vanuit die ontevredenheid.

Maar let op, zo ontmoeten wij Ezau niet. Als wij hem vanmiddag horen zeggen: *Ik heb veel.* Dat is opmerkelijk. Ezau is voldaan. Het is een uiting, zo zei ik, van een zekere tevredenheid. En

inderdaad, Ezau heeft ook veel. Heel veel vee, tenten, goud en zilver, land. Hij heeft een leger van 400 soldaten, gewapende soldaten. En hij hoeft ook niet meer te hebben, want als hij dat geschenk van Jacob ziet, dan zegt hij in vers 9: *Ik heb veel. Het zij het uwe, wat gij hebt*. Aanvankelijk hoeft hij het ook niet. O ja, later neemt hij het wel mee op aandringen van Jacob. Maar aanvankelijk zegt hij: nee hoor, Jacob, dat hoeft niet, ik heb veel.

Maar hoe tevreden deze enkele woordjes ook klinken en hoe voldaan Ezau ook lijkt, toch is het minder mooi dan het in werkelijkheid lijkt bij Ezau, als wij hem horen zeggen: *Ik heb veel*. Want weet u, in die enkele woordjes *Ik heb veel* ligt de nadruk op Ezau. Hoe ik dat weet? Nou, uit hetgeen hij niet zegt en wat Jacob wel zegt. Want wat zegt Jacob? Als hij een getuigenis op dankdag gaat uitspreken, dan mag hij getuigen waar al dat goed vandaan komt dat hij ontvangen heeft: *terwijl het God mij genadiglijk verleend heeft.* En dat zegt Ezau niet. Weet je hoe hij aan dat vele gekomen is? Door zijn eigen kracht, zo denkt hij. Door zijn eigen werken, door zijn eigen inspanning en energie. Ezau is zelfvoldaan. Hij heeft zichzelf rijk gemaakt en rept geen woord over die grote Gever van wie hij het alles ontvangen heeft, Die het zelfs met een belofte aan hem meegegeven heeft dat hij zoveel zou krijgen.

Wat blijkt dan, gemeente? Dat die Ezau van twintig jaar geleden, toen hij zijn eerstgeboorterecht verkocht, nog steeds dezelfde is gebleven. Hij wilde dat eerstgeboorterecht niet. Hij wilde die grote zegen niet. En weet u wat dat ten diepste betekent? Hij wilde Christus niet. Hij ging de wereld in. Hij nam twee heidense vrouwen. En zo werd hij rijk en verrijkt, terwijl hij meende aan geen ding gebrek te hebben. Nou, gemeente, als je zo je belijdenis uitspreekt op dankdag en je zegt: *Ik heb veel*, zoals Ezau dat hier zegt, is het waardeloos voor God. Ezau noemt niet eens de naam van God. Ezau kent niet het ootmoedig buigen voor de Heere, Die hem zoveel heeft gegeven. Ezau wist niet wat het was om als een rechteloze zondaar voor de Heere terecht te mogen komen en met een Jacob te kunnen zeggen: *Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt*.

Dan komen we bij ons hart vanmiddag. We zijn samengekomen om dankdag te houden. Dat betekent dat de Heere iets van u mag verwachten. Dat betekent dat de Heere een woord van dank uit uw mond mag horen. O, als we in deze wereld kijken, dan zijn er heel veel mensen die vandaag geen dankdag houden, die niet in de kerk komen, die God niet danken en toch zeggen: *Ik heb veel*, veel in bezit, maar zonder de Heere. Maar hoe is dat nu met u? Hoe is dat met jou? Hoe is dat met mij, gemeente? Wat bracht ons vanmiddag hier in Gods huis? Wat doet ons thuis meeluisteren naar de prediking van het Woord? Welke drang was er nou in ons hart om hier in Gods huis samen te komen?

Ezau was geen heiden. Ezau was een verbondskind. Hij was besneden. Hij was opgevoed in de dienst des Heeren. Ezau heeft van huis uit meegekregen dat alles wat we in het leven ontvangen, dat het van de Heere komt. Hij heeft ook van huis uit meegekregen dat er bij het aardse goed nog veel meer te verkrijgen is bij de Heere, namelijk de geestelijke zegeningen. Ongetwijfeld moet Ezau gehoord hebben hoe wonderlijk de geboorte was, samen met zijn broer Jacob, en hoe de Heere op een wonderlijke wijze na twintig jaren dit wonder heeft geschonken. Ezau moet thuis geproefd hebben wat er bovenaan stond in het leven van zijn godvrezende vader Izak en moeder Rebekka. Hij is opgevoed bij het altaar dat zo'n belangrijke, centrale plaats had in het gezinsleven van Izak en Rebekka. U kunt het vinden in Genesis 26 vers 25, en dan moet u eens opletten op de orde, de volgorde zoals dat daar beschreven staat: *Toen bouwde hij [Izak] daar een altaar, en riep den Naam des HEEREN aan, en hij sloeg aldaar zijn tent op; en Izaks knechten groeven aldaar een put.* Eerst het altaar, eerst de Heere en Zijn dienst, eerst het bloed, de verzoening, daarna zijn gezin en daarna zijn werk. In die setting, in die sfeer werd ook Ezau opgevoed en daarom moet Ezau

geweten hebben: het vele wat hij had, is alleen van de Heere afkomstig. Maar dat leefde niet in zijn hart. Ja, daar had hij afstand van gedaan.

Gemeente, als u, jij en ik geen afstand gedaan hebben, uitwendig, van de Heere en Zijn dienst en we zijn deze middag in Gods huis onder de prediking van Zijn Woord, dan kan het zomaar zijn dat je hart op Ezau lijkt. Want we kijken terug, vanmiddag, op de periode die achter ons ligt sinds we samenkwamen om biddag te houden voor gewas en arbeid. We hebben veel ontvangen, het is haast niet te tellen. Ga nou eens in detail optellen wat we allemaal gekregen hebben van de Heere, ondanks onze zonde, te midden van soms veel moeite en tegenspoed. En dan toch is het waar geworden, echt waar geworden: *Gelooft zij God met diepst ontzag; Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijn gunstbewijzen*. Maar hoe zeggen we dat nou? Hoe nemen wij deze woorden nou op onze lippen?

O, gemeente, nu kom ik bij de kern van de prediking van deze middag. Wat is het toch erg, wat is het toch arm, wat ben je toch ellendig als je niet meer kan zeggen dan met Ezau: *Ik heb veel*. Dat je deze middag niet kan zeggen: *De HEERE is mijn deel*. Dan kan er veel zijn, veel zegeningen, gebedsverhoringen als het gaat om het tijdelijke leven. Dat je in de achterliggende tijd wel eens in nood bent geweest, dat er uitreddingen waren waarvan je denkt: ja, dat was echt van de Heere. Maar dat je nochtans niet kan zeggen wat we samen gezongen hebben uit Psalm 119: *De HEERE is mijn genoegzaam deel, mijn goed*. O, mensenkind, die niet meer heeft dan dat. O, zondaar in ons midden, die niet meer kan zeggen dan: *Ik heb veel*. Wat heb je nu als straks de dood komt? Niets kun je meenemen in je graf. Niets van al het vele wat je hebt ontvangen kun je meenemen naar de eeuwigheid.

O, laat die ene man in het Nieuwe Testament toch eens als een ontdekkend beeld voor je zijn. Die rijke man die overdadig leefde uit alles wat zijn hart begeerde, was ook in die gelijkenis een verbondskind. Hij kon met Ezau zeggen: *Ik heb veel*, terwijl Lazarus aan de poort niets had. En toen moest die man sterven met al dat vele wat hij had. Hij moest sterven en kwam in de hel. Toen moest hij tot zijn verschrikking horen: *Het goede, wat gij hadt, hebt gij in uw leven ontvangen; en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten*. Die man heeft nooit verstaan wat Asaf heeft gedicht: *Bezwijk dan ooit in bittere smart of bange nood mijn vlees en hart, zo zult Gij zijn voor mijn gemoed mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig goed*.

O, lieve gemeente, laat de Heere nou eens in je hart kijken. Kinderen, jongeren en ouderen, welke belijdenis klinkt in uw hart op deze dankdag? *Ik heb veel?* Dan ben je naamloos arm. Want dan mis je alles.

2. Jacob zegt: Ik heb alles, en hij mist niets

Hoe anders was het met Jacob. Hij kon zeggen: *Ik heb alles*. Als we in onze tweede gedachte de dankdagbelijdenis van Jacob gaan overdenken, laat dat tot jaloersheid mogen verwekken. Dat het toch eens verder zou mogen komen, door Gods genade, dan alleen die woorden: *Ik heb veel*. Dat het door genade tot die rijke belijdenis zou mogen komen: *Ik heb alles*.

Ja, wat wil Jacob nou eigenlijk met zijn belijdenis uitspreken? Zou Jacob misschien meer bezittingen hebben dan Ezau, zodat hij kan zeggen: *Ik heb alles?* Nee, dat is het niet. Misschien had Jacob wel helemaal niet meer dan Ezau. Misschien had Jacob daadwerkelijk wel minder dan Ezau. En toch horen wij hem zeggen: *Ik heb alles*. Waarom? Vanuit Gods Woord kan ik u twee redenen aandragen waarom Jacob heeft kunnen zeggen: *Ik heb alles*.

De eerste reden vinden wij in vers 11. Hij mag belijden dat alles wat hij heeft van de Heere komt. Hij ziet de gaven die hij gekregen heeft in die achterliggende tijd als genadegaven. Nee, daar had die man helemaal geen recht op, daar is Jacob wel achter gekomen. Nergens recht op. Alles verzondigd. Niets verdiend. Zo heeft hij zichzelf ook leren kennen als een zondaar voor God, die alle rechten verloren had om ook maar één genadegave van de Heere te ontvangen. En tegelijkertijd heeft hij ervaren: datgene wat ik ontvangen heb, is genade. Genade alleen van mijn God. En al leefde het in het leven van Jacob niet altijd zo, en zijn er ook tijden in zijn geloofsleven geweest dat het leek alsof alles onder lag, toch bracht de Heere hem elke keer weer op dat plekje. Dat kostbare plekje aan Zijn voeten, als een mens die het niet verdiend heeft en toch ontvangen heeft, en in zijn hart verwonderd raakt over de grote gaven die de Heere geschonken heeft.

O, dat we deze dag zo eens aan de voeten van de Heere terecht mogen komen, gemeente. Als een rechteloze zondaar die zoveel van de Heere ontvangen heeft, niet verdiend, toch gekregen. Ja, dan kun je Jacob wel begrijpen die het gezegd heeft: *O God van mijn vader Abraham, o God van mijn vader Izak, o HEERE, Gij, Die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uw maagschap, en Ik zal wel bij u doen*. Dan horen wij deze Jacob zeggen, als een klein mensje, een onwaardige zondaar voor die grote, goede Gever van alle goed: *Maar ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt*. O, wat een wonder als je op dankdag mag verwonderen, echt mag verwonderen als een rechteloos mens met grote gedachten over die fontein van alle goed, dat is God. En je mag het zeggen: alles, alles wat ik ontvangen heb, heb ik in de gunst des Heeren gekregen. Jacob zag alles bij God vandaan, tot in de kleinste dingen toe. En dat kan weleens zo overweldigend zijn in je hart dat je zegt: *Ik heb alles*.

En toch is dat nog niet de diepste reden waarom wij vanmiddag Jacob horen zeggen: *Ik heb alles*. Er is nog een reden, dat gaat nog dieper, dat is nog rijker. Want het rijkste wat Jacob ontvangen heeft, heeft hij de afgelopen nacht ontvangen. Die donkere nacht, die stikdonkere nacht, toen Jacob dacht dat het nooit, nooit meer kon, dat het nooit meer goed zou komen tussen God en zijn ziel. Toen de Heere Jacob zelf aangreep als een mensenkind met een openstaande schuld voor God. En al wist Jacob van de opzoekende zondaarsliefde in zijn leven, en zal hij nooit vergeten hoe hij in een doodlopende weg in Lus terechtkwam, waar de zon onderging en alle hoop hem gans ontviel, en hij dacht dat niemand zorgde voor zijn ziel, dat daar in die droom als een wonder de hemel openging, niet om Jacob te verderven, maar om weer in gemeenschap met Jacob te willen komen. Die ladder, die het symbool is van Christus, Die een zondaar met God verzoent. Daar wist hij van, en de Heere had het beloofd dat Hij met hem zou zijn.

Maar nu, twintig jaar later, moet hij terug naar het beloofde land. Maar daar loopt hij nog steeds met zijn zonde van bedrog en leugen. Hij staat nog steeds met een openstaande schuld. En in die bange nacht grijpt God hem aan. O, gemeente, als God een mensenkind met schuld aangrijpt, wat ben je dan? Dan gaat de Heere aan Jacob vragen: *Hoe is uw naam?* En dan komt heel zijn verzondigd leven opnieuw openbaar: *Mijn naam is Jacob. Ik ben een bedrieger. Ik ben een zondaar*. En toch kon die Jacob het niet nalaten om zijn Rechter om genade te bidden, om te smeken om die grote, grote zegen die de Heere in hem had toegezegd. En al raakte de Heere aan het einde van die lange worsteling de heup van Jacob aan, zodat Jacob niet eens meer op zijn benen kon blijven staan, toen bleef Jacob hangen aan de nek van de Man Die met hem worstelde. En hij liet de Heere niet los. Want die grote zegen van de vergeving der zonden, die moest hij hebben. En hij heeft geworsteld, geworsteld. En hij zei het: *Ik laat U niet los, tenzij dat Gij mij zegent*. En wonder van genade, hij heeft zijn wens verkregen. Hij heeft het getuigd: *Nou heb ik God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest*.

Maar hoe kon dat toch, Jacob? Hoe kon je toch het aangezicht van God zien? Hoe kon het toch dat jij, goddeloze zondaar, toch een geredde ziel kreeg? Jacob is erachter gekomen. De Heilige Geest opende zijn ogen. De Persoon met Wie hij worstelde, dat was Christus, door Wie Jacob met God werd verzoend. Toen kon die man zingen, gemeente. Toen kon die man dankdag houden zoals hij het nog nooit heeft gehouden. Toen heeft hij het uit kunnen jubelen: *Gij hebt, o HEERE, in het dodelijkst tijdsgewricht mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen*. Enkel en alleen op grond van Christus, Die straks in de volheid van de tijd ook de schuld van Jacob zal meenemen naar het kruis op Golgotha, om voor die schuld te betalen en het ook voor Jacob uit te roepen: *Het is volbracht*. *Tetelestai*. *Vrede met God*.

Ja, toen heeft Jacob het zelf uit Gods mond gehoord: *Mijn ziel gered*. En daarom, daarom ten diepste, kan Jacob zeggen: *Ik heb alles*. Want hij had God in Christus tot zijn deel. Hij kon samen met Jeremia wel uitroepen: *Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben; zij zijn alle morgen nieuw; Uw trouw is groot. De HEERE is mijn deel, zegt mijn ziel; daarom zal ik op Hem hopen*.

O, wat kwamen toen al die andere zegeningen van tijdelijke aard in een totaal ander licht te staan. Het ging Jacob niet alleen om wat God geeft, maar het ging hem boven alles om Wie God is in Christus voor zo'n slecht mens. Dat is zalig. En opnieuw kijken we terug op de achterliggende tijd. De Heere heeft ons, zo zei ik al, overladen met Zijn gunstbewijzen. Maar is nou in de achterliggende tijd je ziel gered? Gemeente, zeg het nou eens: wat heb je nou onder de prediking ontvangen? Wat heb je nou, bij de tijdelijke zegeningen, aan geestelijke zegeningen ontvangen?

Er zijn er die kunnen getuigen van Gods bijzondere genade in de afgelopen tijd. Die kunnen Jacob begrijpen. Die kunnen met Jacob meezingen: *Mijn ziel is gered geweest*. Misschien is het wel te groot, en misschien durf je dat niet te zeggen. Maar kun je dan misschien, terugkijkend op de afgelopen periode, zeggen: hoe meer ik onder die prediking van het evangelie kwam, hoe sterker de honger en de dorst in mijn ziel geboren werd om dat met Jacob mee te kunnen zeggen: *Mijn ziel is gered geweest*. En al kun je misschien vanmiddag zover niet komen, maar dat je toch, terugziende op de afgelopen periode, niet kan ontkennen dat de Heere gesproken heeft door Zijn Woord tot je ziel, en dat je hoop en moed kon krijgen, hebt gekregen, om verder te gaan, te zoeken, te vragen, te worstelen. En dat je toch, bij alle tijdelijke zegeningen, niet kunt ontkennen dat je in de afgelopen tijd ook geestelijke zegeningen ontvangen hebt. En dat er van die onvergetelijke momenten waren dat het zo goed was om onder de prediking van het evangelie te mogen zijn. En in die ogenblikken dat het zo goed was, en je mocht als een arme zondaar een ogenblik zien op Hem Wiens Naam is Jezus, *want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden*, dan kon je op die momenten toch zeggen: *Ik heb alles*. Al moest je misschien een paar dagen later weer zeggen: *Ik geloof dat ik nog alles mis*. Maar dat je toch met die honger en dorst steeds weer naar Gods huis komt om die grote zegen. En dat je ten diepste de worsteling van Jacob wel begrijpen kan: *Ik laat U niet los, tenzij dat Gij mij zegent*. En dat dat de grootste begeerte van je hart is: om de Heere weer tot je deel te hebben in een rechte weg.

Als dat werkelijkheid voor je wordt, dan kun je met Jacob zeggen: *Ik heb alles*. Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? *Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?*

Ja, gemeente, als je dat met Jacob mag zeggen: *Ik heb alles*, nou, dan ga ik wel iets heel teers zeggen: dan kun je ten diepste al het andere wel kwijtraken. Dan kun je zelfs in de tegenspoed wel eens vertroost worden dat de Heere je deel is. Nee, dat is niet altijd zo. Kijk nou eens in Jacobs

leven. We horen hem vanmiddag zeggen: *Ik heb alles*. En dat was echt, hoor. Dat was echt oprecht. Hij kon het echt gegrond zeggen: *Ik heb de Heere tot mijn deel. Ik heb alles.* Maar hoe is het nou met die man verder gegaan? Hoe gaat hij uit Pniël weg? Hinkend. Hij kreeg een handicap in zijn leven. Heel zijn leven vanaf Pniël was hij aangewezen op een stok. Nooit is hij meer daarvan genezen geraakt. En zo kunnen er ook in ons leven lichamelijke zorgen zijn. Een ziekte komen, een ongeluk komen, een operatie komen. En dan dankdag houden, en dan toch onder zulke omstandigheden zeggen: *Ik heb alles*.

Jacob heeft momenten gekend, toen kon hij het niet meer zeggen. Toen er ook in zijn leven, naast die handicap waarmee hij door het leven moest, ook nog eens rouw en verdriet kwam. Hij moest Rachel kwijtraken, Lea kwijtraken. Later dacht hij zelfs dat hij nog meerdere kinderen was kwijtgeraakt. Toen hij dacht dat Jozef door een dier was verscheurd, en Simeon in de gevangenis zat, en die broers terugkwamen en zeiden: ja, die grote koning daar in Egypte wil ook dat Benjamin meekomt. Wat horen we Jacob dan zeggen? Dan kan hij het niet meer op zijn lippen krijgen: *Ik heb alles.* Maar dan hoor ik hem klagen: *Al deze dingen zijn tegen mij.* En toen die grote hongersnood er kwam, die ook het tentenkamp van Jacob trof, en er bijna geen brood meer op de plank was, en de gevolgen van de hongersnood ook in dat tentenkamp merkbaar waren, kon hij toen nog zeggen: *Ik heb alles?*

Ziet u, gemeente, er kunnen tijden zijn, dan krijg je die belijdenis niet meer over de lippen. Nochtans bleef het voor Jacob waar: *Ik heb alles*. Want in Pniël kreeg hij God tot zijn deel. En hij kon het zelf niet vasthouden. En hij kon het soms niet eens meer uitspreken: *Ik heb alles. Ik heb de Heere tot mijn deel.* De erfenis die hij ontvangen had, werd evenwel bewaard in de hemelen. Zo is het ook dikwijls in het leven van degenen die de Heere vrezen. O, als het geloof in de beoefening is, en als de Heere overgekomen is, en je loopt in de liefde, in de verwondering, dan kun je wel roemen. En dan kun je het niet nalaten om maar steeds weer opnieuw te zeggen: *Ik heb alles. Ik heb de Heere tot mijn deel*. Het kan ons soms ook zo anders zijn, als de duisternissen komen, als de aanvechtingen weer komen. En toch, en toch zijn allen die de Heere vrezen de rijkste mensen op aarde. Want ze hebben de Heere tot hun deel. Ze hebben alles.

En moet je eens luisteren wat Paulus daarvan zegt tegen de gemeente van Korinthe, over die grote rijkdom van allen die de Heere vrezen. Dan zegt hij tegen de gelovigen in Korinthe: *Alles is uwe*. En dan gaat hij dit opnoemen: *Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe; hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle uwe*. En dan het geheim, dat komt erachteraan: *Doch gij zijt van Christus, en Christus is van God*. Wat een rijkdom, zeg. Wat een rijkdom. Ja, dan kun je het echt zeggen, als het geloof in de beoefening is: *Ik heb alles*.

Kijk, en dat is voor Jacob waar geworden en voor Jacob waar gebleven, al beleefde hij het soms totaal niet. Maar kijk eens aan het einde van zijn leven. Dan komt het weer openbaar. Jacob gaat sterven. En dan staat hij weer op gelijke voet met Ezau. Want Ezau moest ook een keer sterven. En allebei moesten ze al het tijdelijke wat ze in hun leven ontvangen hadden, achter zich laten, op de aarde laten. Jacob kon niets meenemen. Ezau kon niets meenemen. En toch zo'n groot verschil. Jacob bleef alles hebben. En Ezau had niets, toen ze beide sterven gingen.

En dan zie ik Jacob liggen op zijn sterfbed. Dan komen al die zonen een voor een bij dat bed staan. En dan mag hij, geleid door de Heilige Geest, al die jongens een woord meegeven. Nou, daar zijn woorden bij, dat was niet makkelijk om dat als vader aan zijn kinderen mee te geven. Er kwamen daar een paar jongens bij zijn bed staan, waar tegen hij hele negatieve dingen heeft moeten uitspreken. Zal Jacob het toen niet ervaren hebben: dat zijn nou jongens die uit mij voortgekomen

zijn, in zonden ontvangen en geboren? Zou Jacob niet zijn eigen leven weer teruggezien hebben? En te midden van al die geluiden en al die woorden die hij daar moet uitspreken, waarbij ook hele aangrijpende woorden bij waren, was daar als een genadegift Juda. Toen werd de Geest dus zeer en bijzonder vaardig over Jacob. En hij kreeg ogen des geloofs om door zijn zoon Juda heen te kijken naar de toekomst. En daar hoor ik Jacob in verwondering zeggen: *Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven; de scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelfde zullen de volken gehoorzaam zijn*. Zal het niet een ogenblik in de ziel van Jacob gezongen hebben: *Jezus, Gij zijt het?* Ongetwijfeld. Want even later horen wij diezelfde Jacob zeggen: *Op Uw zaligheid wacht ik, o HEERE*. Je mag het vanuit de grondtekst ook zo vertalen: *Op Uw Zaligmaker wacht ik, o HEERE*.

En waarom kon Jacob dat nou zeggen, gemeente, dat hij alles had? De Heere was zijn deel en eeuwig goed. En zo kon deze arme zondaar sterven. Hij had in dit leven een schat gevonden die over dood en graf heen ging. En die schat zou blijven tot in de eeuwigheid. Die schat was de Heere Zelf. En in een weg van missen en zoeken heeft hij deze schat gevonden. Ja, Jacob kende in zijn leven die enige troost, beide in leven en sterven. Jacob was niet meer van zichzelf. Hij was gekocht met het dierbare bloed van Christus. Hij was verlost van al zijn ongerechtigheden. En zo heeft hij, al was het diep in het Oude Testament, toch door het geloof ervaren: zonder de wil van mijn hemelse Vader valt niet een haar van mijn hoofd. Ja, alle dingen moesten medewerken ten goede tot zijn zaligheid. En in die weg heeft Jacob het ondervonden dat de Heilige Geest hem van het eeuwige leven met de Heere heeft verzekerd.

Begrijpt u de diepe woorden van Jacob: *Ik heb alles?* Wat zou toch een wonder zijn als deze belijdenis in Rotterdam-Kralingen gehoord werd. Hoe ligt het in uw leven, in jouw leven? Hoe gaan we nou zo dadelijk naar huis? Wat leeft er in ons hart? *Ik heb veel* of *Ik heb alles?* Ja, wij kunnen zeggen: *Ik heb veel*. Want we hebben ook veel ontvangen. Ik heb maar een paar dingen genoemd vanmiddag. Maar je kan het aanvullen met enorm veel gaven en zegeningen die de Heere ons in de achterliggende tijd heeft gegeven. We kunnen allemaal zeggen: *Ik heb veel*, maar veel is nog niet alles. Dan moet de Heere je deel zijn, het allerhoogst en eeuwig Goed. Ja, dan, dan kun je zeggen: *Ik heb alles*.

Ik las van een arm kind van God dat niet zoveel had. Jaren geleden leefde ze, en voor haar stond op tafel een bordje. En op dat bordje lag een klein stukje droog brood. En naast haar bord stond een glas met een beetje water. Meer had deze vrouw niet, jongens en meisjes. Dat vrouwtje kon niet zeggen: *Ik heb veel*. Want ja, zo'n klein stukje droog brood en een beetje water is niet veel. Toen keek ze naar dat brood en toen keek ze naar het water. Weet je wat ze toen zei? *Hoe is het mogelijk dat ik dit alles heb ontvangen?* En dan komt het: *En ook nog Christus*. Wat een rijkdom. Ze heeft ongetwijfeld in dat stukje brood en in het glas water het Brood des levens gezien en het Water des levens, dat dit vrouwtje geschonken was, om niet. En al had ze dan in haar tijdelijke leven niet veel, zij heeft het gezegd: *Hoe is het mogelijk dat ik dit alles ontvangen heb? En ook nog Christus!* Die vrouw had alles. En de armoede die ze naar het tijdelijke leven had, kon haar daarom totaal niet scheiden van de liefde van Christus.

En als het zo in je hart mag leven, ja, dan kun je de woorden van de psalm verstaan, die we samen gaan zingen:

Welzalig is het volk, dat, dus gezegend,
Dit heug'lijk lot door 's Hemels gunst bejegent;
Welzalig is het volk, dat bij 't genot
Van overvloed, den HEER heeft tot zijn God.

Amen.